

Izhaja vsak dan
tudi ob nedeljah in praznikih ob 3. uri, ob ponedeljkih ob 3. uri zjutraj.

Posamezne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici: Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nalčevini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Molin piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 8 zvečer. Cene oglaševanja 16 stotink na vrsto petič; poslanice, osmrtnice, javne zalvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Edinost

Glasiło političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovane pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. — Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12.

POLITIČNO DRUŠTVO „EDINOST“

VABILO

na

javni redni občni zbor

političnega društva „Edinost“

ki bo

v torek 8. decembra 1903.

ob 4. uri popoldne

v dvorani „Narodnega doma“

v Sv. Ivanu

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev novega odbora.
5. Eventuelnosti.

Na obilno udeležbo vabi

ODBOR.

Državni zbor.

DUNAJ 3. — Zbornica poslancev. — Dostojno čitanje dopisov trajalo je do 1. ure in en četrt popoldne.

Med interpelacijami je tudi jedna posl. Steina in tovarišev. Ista se bavi s zadevo poslanca Fresla, katerega je časnikar Mandl obdolžil, da je na kraljevem dvoru v Belemgradu ukradel neko uro, ko se je tam nahajal po umoru arbake kraljeve dvojice. Interpelantje povprašujejo ministrskega predsednika, da-li je pripravljen poizvedeti diplomatskim putem, kako stoji s Freslovo zadevo.

Proti tej interpelaciji nastopi je poslanec Fresl z vprašanjem ne zborniškega predsednika, Govornik je povdarjal, da imamo v Avstriji zakon iz leta 1873. glede direktnih volitev, kateri zakon pravi, da more le pameten človek izvrševati mandat. Ker pa je poslanec Stein spravljal na dan neko že davno rešeno zadevo, v kateri se je najprej šlo za kradnjo neke zlate ure, potem za kradnjo zlatega svinčnika ter slednjič le za neko trako iz poda v belegrajem konaku in ker poslanec Stein zahteva uvedbo diplomatske radi te zadeve, pooprashal je govornik (posl. Fresl) zborniškega predsednika, da-li je pripravljen dati preiskati duševno stanje posl. Steina.

Mej došli mi spisi je nadalje tudi interpelacija poslanca Hortisa in tovarišev na ministrskega predsednika dra. Keerberja kakor voditelja ministerstva za notranje stvari radi prepovedi italijanskega ljudskega shoda v Trstu.

PODLISTEK.

Ženska tridesetih let.

Francoski spisal: Honoré de Balzac.

Poslovenil K. Z.

V.

(63)

Dvojno snidenje.

Slednjič je bil oddaljen »Otelc« le še kaceh deset streljajev in je kazal žrela dvanajstih topov, pripravljenih bruhati ogenj. Zdelo se je, kakor da ga veter nalašč donaka; toda oko spretnega mornarja lahko ugane to tajno naglico. Trenotek je zadostoval za spoznanje bližajočega se brika, njegove podolgovate oblike, njegove vitkosti, visokih jadernikov kroja njegovih jader, čudovite lahkote njegovega vrvoja in spretnosti, s katero se je gibala njegova mornarska posadka, kakor en mož, opravljajoča službo pri belih jadrnih. Na tem vitkem, lesenem stvoru, ki je bil nagel in inteligenčen podobno tekalcu ali roparski ptici, je kazalo vse neverjetno zaupanje v svojo moč. Gusarjevo moštvo je molčalo,

Po prečitanju došlih spisov je zbornica nadaljevala razpravo o Dvčakovem predlogu glede spremembe § 14.

Prvi je govoril posl. Čaoc in sicer v češkem jeziku.

DUNAJ 3. Češki govor posl. Čaoca trajal je dve uri. Na to se je oglasil za besedo vsenemški posl. Barenther, kateri je v imenu svoje stranke izjavil, da bo ista iz doslednosti do svojega stališča, ki je nasprotno § 14., glasovala za nujnost Dvčakovega predloga.

Posl. Kathrein, Jaworski in Pernerstorfer obsojali so obstrukcijo ter se izjavili proti nujnosti. Posl. Pernerstorfer je izjavil, da so socijalno-demokratski poslanci sicer nasprotni § 14., vendar pa da nikakor nočejo podpirati se svojimi glasovi takih nedostojnih obstrukcijskih burk.

Na to bila je razprava o nujnem predlogu posl. Dvčaka glede odprave § 14. zaključena in je zbornica na predlog poslanca Čaoca po imenih glasovala glede nujnosti, katera je bila odklonjena se 157 glasovi proti 70.

Poročevalec odseka za izjehanje bede, posl. Schreiner predlagal je na to, naj se takoj nujno razpravlja o zakonu glede lajšanja bede.

Predsednik pa je izjavil, da se bo o tem nujnem predlogu razpravljalo kadar pride vrsta nanj. (Viharni protesti.)

Posl. Lemiech in Schalk sta protestirala proti tej predsednikovej izjavi. Posl. Schalk je vrhu tega prijavil formalen protest proti zapostavljenju nujnih predlogov o določitvi dnevnega reda prihodnje seje, ko so se kakor prva točka postavile volitve v odseke. Zbornica je na to odobrila od predsednika predlagani dnevni red prihodnje seje, ki bo jutri.

Ob 2. in pol uri popoldne prišel je v diplomatsko ložo poslanske zbornice danski prestolonaslednik v družbi odposlanca Ahlefelda in nekaterih drugih gospodov od spremstva. Kmalu na to šel je predsednik grof Vetter pozdravit v ložo visokega gosta. Prestolonaslednik je nekoliko časa prisostvoval seji, na kar si je ogledal zbornico.

Za ustanovitev slovanskih vseučilišč.

DUNAJ 3. Danes popoldne vršilo se je tukaj ogromno obiskano zborovanje čeških, slovenskih, hrvatskih, arbakih in maloruskih visokošolcev, na katerem zborovanju se je zahtevala ustanovitev potrebnih slovanskih vseučilišč. Zborovanja so se udeležili tudi zastopniki slovanskih državnozbornskih klubov. Govorili so posl. Hruby, Ploj, Barwinski in Czerny. Na zborovanju bila je soglasno in z velikim navdušenjem v sprejeta resolucija, ki zahteva ustanovitev češkega vseučilišča v Brnu, slovenskega vseučilišča v Ljubljani in maloruskega vseučilišča v Lvovu. Shod je slednjič protestiral proti prestavljenju itali-

pripravljen, da se v slučaju odpora vrže na ubogo trgovsko ladjo, ki se je, na sreči, zadržala mirno, podobno učenju, katerega je zasedil učitelj na slabem dejanju.

»Saj imamo topove!« je vzkliknil general, stisnivši roko španekemu kapitanu.

Ta je pogledal starega vojaka s pogledom, polnim poguma in obupnosti ter mu dejal:

»In moštvo?«

Marki se je ozrl na moštvo »Svetega Ferdinanda« in spreletel ga je mrz. Trgovci so bili blede in so trepetali. Mornarji, zbrani okoli jednega svojcev in navidezno razgovarjajoči se glede »Otele«, so opazovali gusarja z živahno radovednostjo.

Poslovodja, kapitan in marki so si menjavali, preskušajoč se s pogledi, veliko dušne misli.

»Ah! Kapitan Gomez, nekoč sem bil dal slovo domovini in rodbini z veliko trpkostjo v srcu; naj jo li zapustim sedaj, v trenutku, ko donšam svojim otrokom srečo in veselja?«

Generalu, obrnivšemu se v stran, je

janskih vseučiliščnih predavanj na slovensko ozemlje.

Posvetovanje glede zasedanja delegacij.

DUNAJ 3. Danes zjutraj vršilo se je posvetovanje nemških in italijanskih delegatov glede zasedanja delegacij. Izrekla se je želja, naj bi bilo zasedanje nadaljevalno in naj bi se zahteval proračunski provizorij le za kolikor mogoče kratek čas.

Povratek grofa Goluchowskega na Dunaj.

DUNAJ 3. Minister za vnane stvari, grof Goluchowski, došel je danes zjutraj iz Skale semkaj.

Povratek Gočssa.

DUNAJ 3. Namestnik grof Gočss povrnil se je danes v Trst.

Zakon o krošnjarstvu v obrtnem odseku.

DUNAJ 3. Obrtni odsek razpravljal je danes o predlogih pododseka glede sklepov gosposke zbornice tičočih se zakona o krošnjarstvu. Sklenilo se je preiti v podrobno debato, katera prične v prihodnji seji.

Iz ogrske zbornice.

BUDIMPEŠTA 3. Zbornica poslancev. — Tudi v današnji seji je opozicija nadaljevala s tehnično obstrukcijo. Poslanec Simon Muckics (Košutovec) predlagal je nekatere spremembe k zapisniku včerajšnje seje. Opozicija je zahtevala, naj se o vsakem teh predlogov glasuje po imenih ter naj se pred vsakim glasovanjem odredi petminutna pavza, po glasovanju pa protipokus in naj se določi glasovno razmerje.

BUDIMPEŠTA 3. Obstrukcija nadaljevala je tokom vsega dneva. Seja je bila zaključena ob 7. uri zvečer. Koncem seje je povdarjal ministrski predsednik, da se je valed tako dolge seje nakopičilo mnogo vladnih zadev, vsled česar je predlagal, naj bi se jutri ne vršila seja, da bo mogla vlada rešiti te zadeve. Zbornica je ta predlog vsprejela in bo prihodnja seja še-le v soboto.

Otvorjenje nemškega državnega zbora.

BEROLIN 3. Danes se je otvoril državni zbor. Državni kancelar, grof Bülow prečital je prestolni govor, v katerem se izreka cesarjeva zahvala za izkazano sožitje na njegovem trpljenju in za zanimanje za njegovo ozdravljenje. — Prestolni govor povdarja z ugodni upljiv slabega gospodarstvenega stanja na državne finance, valed česar je potrebno najetje novega posojila, da se vzdrži ravnotežje v proračunu. Prestolni govor omenja zapričeta pogajanja glede trgovinskih pogodb in omenja, da se predloži zakonski načrt, ki pooblasti zvezni svet, da more Angliji preko 31. decembra dovoliti največje carinske olajšave. Nadalje pravi prestolni govor, da goji nemška država do vseh vesele dobre in prijateljske odnose. V tečajnem macedonskem vprašanju, s katerim se

padla solza togote v morje in tam je videl krmilarja, plavajočega h gusarjem.

V tem hipu ste bili ladiji skoro krov ob krovu; in ob pogledu na sovražno moštvo je veroval general v usodepolno prerokovanje Gomezovo. Po trije so stali okoli slehernega topa. Ob pogledu na njih atletične postave, izrazovite poteze, gole, mišičaste roke, bi jih smatral človek za brozaste kipe. Smrt bi jih lahko dohitela, ne da bi jih podrla. Dobro oboroženi, urni, gibčni in živahni mornarji so stali napremični. Vse te energične postave so bile močno zagorele in utrjene od solca in dela. Oči so se jim svetile, kakor istotoliko ognjenih točk ter izražale krepek um in peklenko veselje. — Grobna tišina je pričela na krovu, črnem od ljudi in klobubov, o neizprosni reči, v katerega je mogočna volja vpogibala te človeške demone. Poveljnik je stal ob vzočju velicega jadrnika vzravnal, s prekrižanimi rokama in brez orožja; samo velik topor je ležal pri njegovih nogah. Da bi se branil solca, je imel na glavi velik, širokokrajen klobuk iz klobučevine, čegar senca mu je

zadnje čase toliko peča evropska diplomacija, stoji interesi: Nemčije še-le v drugi vrsti.

Cesarica vlada pa da je sodelovala na prizadevanju, da se preprečijo resni zamotljaji ter je šla na roko onim najbolj prizadetim vlastem, ki so se trudile za pomirjenje Macedonije in za uvedbo urejenih odnosov. Cesar je na svoje veselje imel letos priliko osebno pogovarjati se se svojima visokima zaveznikoma v Rimu in na Dunaju in s prijateljskim vladarjem ruskega cesstva. — O teh pogovorih izrekla se je ponovno želja in utrdila se je nada v ohranjenje evropskega miru, tega največjega predpogoja za blagostanje narodov.

Med zakonskimi načrti, ki so naznanjeni v prestolnem govoru, so posebno važni oni glede boljšega urejenja finančnih razmer med državo in posameznimi zveznimi deželami, glede jednoletnega podaljšanja zakona o mirovnem prezenem stanju vojske, glede borzne trgovine na termine, da se odpravijo škode upravičenemu borznemu prometu ter slednjič zakonski načrt glede spremembe kolkovnega zakona v interesu borznega prometa.

BEROLIN 3. Posl. Winterfeldt je kakor starostni predsednik otvoril sejo. V svrhu konstatiranja sklepčnosti vršilo se je po imenih preštete navzočih poslancev, katerih je bilo 311. Valed česar je bila seja sklepčna. Jutri se bo vršila volitev predsednika.

Nemška socijalno-demokratska stranka in podpredsedništvo državnega zbora.

BEROLIN 3. Glasom poročila v socijalno demokratičnem listu »Vorwärts« sklenila je demokratična stranka predlagati poslanca Singerja podpredsednikom zbornice poslancev.

Otvoritev srbske skupščine.

BELGRAD 3. Danes se je sestala srbska skupščina.

Bolgarija za macedonske begunce.

SREDEC 3. Danes se je sestalo sobranje na nujno posvetovanje ter določilo kredit 500.000 frankov v podporo macedonskih beguncev.

Nesreča na železnici.

LONDON 3. Iz New-Yorka poročajo: Včeraj je eksplodiral stroj tovarnega vlaka pensilvanske železnice pri Doveru (proga Delavare). Vlak je bil vsled te eksplozije popolnoma uničen in zatrjuje se, da je bilo ubito vse osobe dotičnega vlaka.

Iz francozke zbornice.

PARIZ 3. Zbornica je v današnji jutranji seji dovršila razpravo o proračunu stroškov in je o popoldanski seji pričela razpravo dohodkov.

Smrt madjarskega magnata.

BUDIMPEŠTA 3. Umrli je magnat državni grof Rudolf Chotek.

Iz italijanske zbornice.

RIM 3. Zbornica je danes nadaljevala razpravo o vladnih izjavah. Ministrski pred-

zakrivila obraz. Podobno psom, ležečim pred svojim gospodom, so obračali topničarji, vojniki in mornarji oči zdaj na svojega kapitana, zdaj na trgovsko ladjo. Ko ata se brika dotaknila, je vzdramil sunek gusarja iz njegove sanjavosti. Nekaj besed je šepnil na uho mladega, kaka dva koraka od njega stoječega častnika.

»Priklonite ladiji!« — je zapovedal poročnik.

In s čudovito hitrečo sta bila »Sveti Ferdinand« in »Otelc« sklopljena. Pokorni ukazom, ki jih je dajal gusar šepetaje, in ki jih je ponavljajal poročnik, so šli za vsaki posel določeni ljudje, podobno k maši idočim semenišnikom, na krov osvojene ladje, da zvežejo roke mornarjem in popotnikom ter da se polaste zakladov. Hipno so spravili na »Otelc« krov polne sode piastrov, živila in moštvo »Svetega Ferdinanda«. General je menil, da je pod vplivom sanj, ko se je našel ležečega na nekem tovoru z zvezanica rokama, kakor bi bil trgovsko blago.

(Pride še.)

sednik Giolitti je izjavil, da ga veseli, ker ni nihče napadal temeljnih načel njegovih izjav. Kar se tiče njegove namere, stopiti s socialističnim posl. Turatijem v zvezo, dejal je govornik, da ta zveza ne-le da je bila resno misljena, marveč da bi bila tudi izvedljiva.

Ministrski predsednik Giolitti zavračal je na to očitjanja proti senatorju Paterno, kateremu je on ponudil portfelj naučnega ministra.

Neki socialist, ki je v Palermu izustil ta obdolženja proti senatorju Paterno, bil je radi tega pred sodiščem obsojen (Živahna pohvala.) Giolitti je zaključil svoj govor s željo naj bi se parlament v interesu dežele, kateri so vsi udani z jednako iskrenostjo posvetil plodonosnemu delovanju. (Živahna pohvala.) Zbornica je nato s 284 glasovi proti 117 vsprejela dnevni red, ki izreka vladi zaupanje.

Posl. Sacchi in socialisti, glasovali so proti vladi. Posl. Marcora in di Rudini pa za vlado.

Giolittiju so mnogi poslanci čestitali.

Atentat na predsednika Roosevelta.

WASHINGTON 3. V »beli hiši« so zopet prijeli dva umobolna. Eden je izjavil, da je hotel Roosevelta hipnotizirati, pri drugem so našli velik nož.

Nekoliko besed o sedanjih slovenskih razmerah.

(Dopis z Dolenjskega.)

To isto, kar je v veliko dobroto, postaja lahko zlo. Na primer: užgalice so gotovo v veliko dobro za šlovestvo. In vendar, koliko nesreče morejo povzročiti, ako — to je, kar smo hoteli povdariti — prihajajo otrokom v roke. Izlasti se, ako so ti otroci brez nadzorstva.

Tudi za slovenski narod — kakor za sleheren narod v sedanji moderni dobi — je postalo časopisje od leta 1848 sem v veliko dobroto. Saj je časopisje prvo in glavno sredstvo prvakov, učiteljem in voditeljem naroda za vzbujanje narodne zavesti. Brez časopisja si ni možno niti misliti povzdiganja politične, kulturne in gospodarske veljave naroda.

Zato pa so tudi nekdanji stari slovenski rodoljubje čitali in radi podpirali duševno in materialno slovenske časopise, kolikor se jih je pojavljalo od leta 1848 sem in ki so bili po večini dobri in primerni za istodobne razmere. Tako je trajalo dobrih 20 let do istega hipa, ko je navstal politični razkol med Slovenci. Ali s prvega so se razprave o diferencah razvijale vsaj v dostojnih mejah in niso kazale tolike ostroti, da bi bile posebne škode za narodno stvar. Saj sti se navstavištranki tudi zblíževali od časa do časa.

Pozneje pa je postajal prepir več in več in ostreji in ostreji. Resne rodoljube je jelo skrbeti, da bi morda skupna-slovenska korist utegnila trpeti škodo. In skrbeti jih je jelo tembolj, ker se je bilo bati, da se forme boja ne ugledajo več. In razmišljali so ti trezni možje, kako bi se dalo napeto razmerje vsaj ublažiti?!

»Divide ed impera«, govorili so že stari Rimljani. Po tem pravilu so razdelili tudi nas, da nas morejo — tlačiti! Kdo? Kje so resnični provzročitelji zastrupljenega mejsebojnega razmerja v Slovenih? Na to vprašanje je težko odgovoriti in tudi lahko. Od katere strani prihaja sovražna inicijativa, to vemo; ali tega ne moremo, da bi s prstom pokazali na provzročitelje. Sprvega začetka smo morda le mi sami krenili na krivo pot.

Pred kakimi 30 leti že je bilo več odličnih domoljubov zavzelo takozvano liberalno stališče. Pozneje so je polagoma zapuščali zopet in nekateri njih stoje danes celo v nasprotnem taboru. V isti dobi so bili nekateri rodoljube — ki menijo danes, da je dunovščina kriva vsemu zlu — ravno nasprotnega mnenja in so govorili, da je svečeništvo steber naroda.

Pred kakimi 25 leti so imeli važno besedo na Kranjskem tudi nekateri uradni možje, ki so — treba pripoznati — kolikor toliko pripomogli Slovenstvu tudi do ofcijelne veljave. Tem so kljubovali nekateri radikalni elementi, katerim pa se je narodni radikalizem pozneje precej ohladil. Nekaj razloga so že imeli za tako kljubovanje, ker so dotični ofcijevali možje hoteli imeti Slovenec neke posebne vrste, neke vladne Slovence, ki naj bi iz ozirav do vlad potajevali svoja lastna načela.

Pozneje je prišla doba, ko so konservativni Slovenci jeli ostentativno zametavati tako imenovano »absolutno narodnost«. To je bila žalostna doba, žalostne dobe zmote, ko so celo v deželni zbornici žalili najimovitejšega slovenskega patrijota, da je mož v opravičeni indignaciji zapustil to korporacijo. Kakova čustva bi ga obhajala še le danes, ako bi sedel v njej!

Malo let potem je bilo opazati željo od zgoraj doli, da bi se stranke ne delile več po narodnih načelih, ampak po političnih. Temu migljaju so ustregli Slovenci s čudovito postrežljivostjo! In to ne le na Kranjskem, ampak tudi na Goriškem. Poskušalo se je tudi (In se še poskuša tudi v tem hipu od jako visokih posvetnih in cerkvenih strani. Op. uredništva »Edinosti«), da bi se tudi v druge slovenske kronovine zanesel ta razdor. Ta poskus pa je bil — izlasti na Tržaškem — odbit po pametnem in rodoljubnem vedenju dotičnih slovenskih voditeljev. Drugače si ni možno tolmačiti, kako so mogli — navstati tako obupni in za narodno korist smrtonosni odnešaji, nego s tem da mogočni ali za kulisami skriti činitelji podžigajo ta razpor s tem, da zdaj v tej, potem zopet v drugi stranki utrjajo uverjenje, da jej bo možno popolnoma potlačiti nasprotno stranko! Posebno pa se daje voditi od te iluzije časopisje obeh strank, da podžiga in širi boj, ki nas demoralizuje in dela obnemogle nasproti sovražnikom naroda. Mnogo izjajo na vesti slovenski novinarji, ki nočejo ali sploh ne znajo nič več pisati polemik — brez strupa! Oni vzdržujejo polemike, ki — mesto da bi bistrile pojme, kar je ravno namen polemikam, kjer je zdravo politično življenje — ulivajo strupa v organizem naroda.

Ostrina na obeh straneh prihaja — kakor že rečeno — od todi, ker si vsaka obeh naših strank pušča od sovražnikov naroda sugerirati uverjenje, da jej bo možno pritisniti k tlom svojo nasprotnico. Vsi oni pa, ki se ne sužejo v divjem vrtnicu, vedo, da se varati obe stranki in da v nedoglednem času nobena njiju ne doseže tega cilja — in to tem manje, kolikor bolj se bo gibala in sukala v ekstremih.

To stanje je obupno, kajti kolike škode more priti za koristi narodne celokupnosti, predno bo izvojevan ta srditi dvoboj! In mi, kar nas je še, ki se držimo načela: »Salus publica suprema lex esto« — mi gledamo z žalostjo in skrbjo na ta podivjani boj med sinovi istega naroda — in to s tem večjo skrbjo in žalostjo, ker se je temu narodu boriti še le za svoje najelementarnejše pravice in za najprimitivnejše pogoje narodnega obstanka in razvoja! Kaj naj storimo? Ali kaj bomo fatalisti, ki naj resignirano čakamo neizogibnega — konca? Ne! Vemo sicer, da za našo besedo ni ušes med razsrjenimi brati, ali mi moramo vendar povzdigati svoj glas, da bomo imeli vsaj to zavest, da smo storili svojo dolžnost, da smo svarili v resnem času. Izlasti prosimo one slovenske novine, ki so naših nazorov, naj pišejo svarilno in ob enem pomirljivo na obe strani. Najreanejšo besedo pa naj imajo za one, ki hočejo — da bi opravičevali sedanji boj — potajevati nevarnosti, ki groze narodu od strani drugorodnih sovražnikov. Vsikdar pa naj naši listi pišejo tako, da bo vidno, da jim le — ljubezen do naroda vodi pero. Sredstvo jim bodi prepričevalna beseda, ker robato zabavljanje ni bilo še nikoli argument! Kolika opustošenja more provzročiti slepi fanatizem po novinah, to okušamo na nesrečo našo mi Slovenci ravno v sedanjih časih, ko sta sovrašstvo in podivjanost ne le v političnem boju, ampak tudi v socialnem življenju tako prekipela, da više ni možno več.

Sprememba na čelu bosanske vlade.

Naslednikom generalu konjstva, baronu Appelu (ki pojde v pokoj, kakor smo že javili), je določen baje njegov dosedanji »ad-latus«, general konjice vitez Gradl. Govore, da ta mož ni le izborni vojnič, ampak da je tudi dober poznavatelj razmer v zasedenih pokrajinah, kar da ga posebno usposoblja za to mesto.

Dogodki na Ogrskem

vlečejo zopet na se malone vso pozornost našega političnega sveta. V drugič se je sedaj mogočni Košut umaknil pred — Košutovci, v drugič so sedaj Košutovci odrekli — Košutu svoje pritrjenje korakom, ki naj bi omogočili vspostavljenje normalnih odnosov v ogrskem parlamentu. Košut je baje uvidel, da za sedaj ni možno doseči madjarskega poveljstvenega jezika. Zato se je v znanem

svojem govoru približal grofu Tiszi z mirnimi ponudbami, da bi iztisnil iz vlade drugih koncesij. Res je prišlo neverjetno hitro do sporazumljenja med načelnikom vlade in načelnikom obstrukcije. O pogojih, ki jih je stavil Košut, se širijo različne vesti. Košut je baje zahteval: ekzistenčnega minimuma ni smeti obdačati, domače bivališče mora biti varno pred eksekucijo, uvesti je progresivni davek, užitnino je prepuščati mestom itd. Glavna njegova zahteva pa je bila: razširjenje volilne pravice. Ali — za Boga — ne vprašajte nas, kako naj bi bilo to razširjenje! O ne, Košut ni zahteval splošne volilne pravice. Tudi bi se ne smelo razširjenje raztegniti enakomerno po vseh krajih Ogrske. Okrajji Alföldski n. pr., kjer bivajo zdržema sami pristni Madjari, naj bi dobili še enkrat toliko poslancev, dočim socialni demokratje sploh ne bi smeli biti volilci. Extra Hungariam non est vita. Zunaj Ogrske da ni življenja kriče madjarski megalomani. Ta rek treba nekoliko varirati. Zunaj Ogrske je ni stranke, ki bi imela toli drzno čelo, da bi zahtevala razširjenje volilne pravice le za izvestne stranke. Dosedaj so bili izključeni od volilnega prava samo nemadjarski helotje; sedaj pa bi hotelo madjarsko besnilo dušiti tudi med Madjari samimi sleherni svobodni dihi in je jelo ro-vati po lastnem mestu. Isti šovinizem je razbil tudi pogajanja med Košutom in Tiszo. Učinek tega dogodka ni bil jednak na vseh straneh vladne stranke. En del je bil poparjen, češ, da sedaj ni misliti na konec nenormalnih razmer. Drugi del liberalne stranke pa pričakuje dobrih posledic, ker račune, da se opozicija sedaj razkroji, vsled česar da bo obstrukcija lažje porušiti. Mej temi poslednjimi je baje tudi ministrski predsednik grof Tisza.

Težavni položaj Turčije.

(Izv. poročilo »Edinosti«.)

Solun, 26. novembra 1903.

Makedonsko vprašanje se poojstruje bolj in bolj. Diplomatski carigradski krogi menijo sicer, da bo sultan moral slednjič priznati na kakov način predloženi mu reformni načrt, četudi krči isti njegove prerogative. Sultan se nahaja v jako težkem položaju, iz katerega se ne bo mogel lahko izviti. Ako vsprejme predloženi reformni program, ne le da s tem oškoduje svoje suverene prerogative, ampak izzove tudi nezadovoljstvo med muslimanskim svetom, ki je že sedaj silno ogorčeno radi sultanovega namišljenega popuščanja nasproti Evropi. Zato se je radi tega bati, da nastane državljanska vojna, ako sultan dopusti, da se v Makedoniji in Stari Srbiji uvedejo reforme; in izlasti, ako dopusti, da jih bodo uvajali tujci.

Turčija se torej nahaja sedaj v jako neugodnem položaju. Ona itak že ni bila čvrsta, sedaj pa je še bolj omajana. Osobito se opaza to v cesarstvu izven Carigrada. Fanatčni mohamedanci začujajo pod nekoč javno izražiti svojo nezadovoljnost nasproti kalifu, ki da jih boče prodati »djauirom« (krščanom). Oni se kar ne morejo uživet v misel, da je definitivno minola ona doba, ko je bilo turško cesarstvo bič vsej Evropi. In tudi, če se jim dozdeva, da morajo propasti, so vendar toliko ponosni, da se jim zdi nemožno, da bi mogli preživeti kakov težek udarec. In vendar doleti ta udarec Turčijo prej ali slej. Neki Turčin ja menil ob neki priliki: »Mi smo te zemlje pridobili s sabljo in le sablji jih hočemo prepustiti?!

Hrvatske in srbske drobne vesti.

V Nevesinju je popolnoma zgorela komaj sezidana srbska šola, katero so si tammošnji Srbi sezidali z velikim trudom. Rešiti se ni moglo ničesar in učitelj si je s svojo rodbino komaj rešil golo življenje. — Ali tu se vidi, kako so naši erbski bratje požrtvovalni! Takoj so se deli skupaj in sklenili, da se vzame v najem privatna hiša, kjer bo šola, dokler se ne sezida novo poslopje! Nezaupalec je dobil poslanec okrajja križevaškega, gospod Kiebach. Na nezaupnici je 1036 podpisov.

Nadaljni shodi so se vršili v Gorjanih, Orloven in Semeljcih.

V Dugem selu je sklicel župnik Zorič kmete na zaupen sestanek in prišlo jih je okolu 400. Ko jim je najlepše razlagal sedanjí politični položaj, privel je neki »čisti« Obad kakih 12—14 svojih privržencev v nameri, da razpodi shod, kar se mu pa ni

posrečilo. Ta »čisti« Hrvat se je tudi izrazil, da shodov ne treba — —!

Kralj Peter je prišel v soboto v »Dom ubogih otrok« v Belemgradu, kjer je pregledal zbirko različnih hlebov kruha, kakor se prireja v Srbiji. Teh hlebov je bilo 320 in ko je kralj videl, kako slab kruh je to, je vskliknil: »Gospóda moja, ta kruh ni za nič! Sedimo in porazgovorimo se o načinu, kako bi se pribavil narodu bolji kruh!« In dolgo so potem razpravljali. Kralj je iznesel krasnih misli. — Obljubil je dajati društvu letne podpore 3000 dinarjev. To je kralj! Takega vladarja narod mora ljubiti!

Italijanska komora in senat

nadaljujeta razpravo o programu Giolittijeve vlade. Opozicijski govorniki utemeljujejo svoje nezaupanje do nove vlade izlasti sklicevaje se na dejstvo, da je ta vlada sestavljena iz prerazličnih elementov in radi tega da ne bo mogla izvajati obljubljenih reform.

Iz Giolittijevega govora naj povdarimo danes še en moment, ki je tipičen v vedenju italijanskih vlad. Ko je Giolitti govoril o izbornih prijateljskih odnosajih Italije do vseh vlasti, je zaklical nekdo: Tudi do Avstrije!! Na ta vsklik je Giolitti — molčal. To je tipično v vedenju ofcijelne Italije. Ker demonstracij, naperjenih proti Avstriji, vendar ne more očitno hvaliti, obsojati pa jih tudi ne more, ker jih — odobruje: pa molči!

Dnevne novice.

Odbor političnega društva »Edinost« vabi vse svoje odbornike na odborovo sejo, ki se bo obdržavala v soboto dne 6. t. m. ob 9. uri zvečer v prostorih »Del. podp. društva« v Trstu.

Imenovanje v sodni stroki. — Više deželno sodišče v Trstu je imenovalo kancelista na okrožnem sodišču v Rovinju, Petra V i l a t o r r a, kancelijskim ofcijalom na imenovanem višem deželnem sodišču.

Vesti iz naše škofije. Včeraj je praznoval naš škof svoj imendan in so se mu tem povodom poklonili včeraj opoldne vsi v Trstu bivajoči duhovniki.

Na župnijo Repentabor je bil te dni inštaliran gospod Fran Ryšlavy, bivši župnik na Munah in na župnijo v Divači gospod Jakob Sedmak, dosedaj župnik v Kršanu. Ob tej priliki je premeščen gosp. Krančič, dosedaj župe-upravitelj na Repentabru, v Slivje.

Hm! Hm! Včerajnji »Piccolo« je presenetil svet z novico, da je drž. poslanec V. kurije tržaške, gosp. Otilij Hortis, dne 28. novembra pisal predsedništvu društva »Patria« pismo z naznanilom, da mu je zdravje tako omajano, da mu ne dovoljuje tiste moralne in intelektualne energije, ki jo zahteva posel poslanca. Ve, da ne more po svoji volji razpolagati z mandatom, poverjenemu mu od stranke, kateri pripada. Zato prosi društvo »Patria«, naj ono odloči in mu dovoli položiti mandat.

Vsled tega pisma je društvo »Patria« hitro naložilo svojemu prvemu podpredsedniku dru. Spadoniju, naj običe odličnega bolnika in mu izroči pismo tega društva, datirano od dne 2. decembra, v katerem ga društvo roti, naj ne odlaga mandata, ker stranka da ne bi mogla pogrešati tudi tiste zmanjšane delavnosti, ki jo more vršiti — bolni Hortis.

Pod to menenje društva »Patria« pritiska tudi »Piccolo« svoj pečat in slavi delovanje Hortisovo, ki je razvija mož tudi sedaj, da-si je bolan, in si pridobiva novih zaslug za meščanstvo, ki ga vse obožava kakor sijajnega paladina pravice in italijanstva.

Mi bi rekli, da bi moral imeti gosp. Hortis brezčuten kamen v prsih in ne čutečega italijanskega »srea, ako ne bi obdržal mandata in razvijal — po »Piccolu« — tiste energije, katere (po lastni izjavi g. Hortisa) mož — nima več.

Ganljiva je ta historija vsakako. Kaj se vam zdi, ali ne bi bila to primerna snov za libretto kake — operete?!

Smrtna kosa. V 86. letu svoje debe in imajoči za seboj 52 let zvestega službovanja je umrl v Komnu dne 30. novembra umirovljeni sodni sluga Mihael Logar. Pokojnik je bil odlikovan srebrnim križcem za zasluge in spominjsko kolajno za zvesto službovanje ter je bil v obče priljubljen zbog svoje vsele in prijazne naravi.

Postulni upravitelj v Gorici bo baje imenovan kontrolor Neumann. Na takov način misli torej poštna uprava odgovoriti na tolike opravičene reklamacije od strani slo-

venake javnosti, da za mesto goriško, kjer treba izlasti višim javnim funkcionarjem in voditeljem uradov popolne jezikovne kvalifikacije, da za tako mesto hoče imenovati poštarni upravitelj srđitega Germana, ki ne zna ni besedice slovenski in kateremu nedostaja tudi drugega vsposobljenja. Moř ima že 47 let službe in je vrhu tega — kakor trdi »Soča« — veče le brzojavnemu poslovanju in so ga še le pred kratkim premestili k vojni pošti, da — bi se kaj naučil.

Brezpogojno se torej pridružujemo protestu rečenega goriškega glasila proti takemu postopanju, ki pomenja na eni strani neodpusten protekcionizem na očitno škodo družih sposobnih uradnikov ter na škodo službe, a na drugi strani žaljivo preziranje ene narodnosti v deželi. Prav ima »Soča«: taki ljudje s tolikim pomanjkanjem vsposobljenja — naj gredo v pokoj. Take službe so prevažne, da bi se smelo komu usluge skazovati žnjim.

Upraviteljstvo občine v Podgradu. Svoj čas bili smo naznanili, da se je mnogoletni župan občine Podgradske, gosp. Slavoj Jenko, zahvalil na tej časti. V to so ga bile prišle osebe in rodbinske okolščine, ki so ga že dlje časa ovirale in niso dopuščale, da bi tako vršil županske opravila, kakor je želel in kakor treba. Zahvalil se je meseca junija, a še le te dni bilo je imenovano upraviteljstvo: toliko časa so gospoda pri namestništvu in deželnem odboru potrebovali za sporazumljenje glede oseb, ki bi upravljale občine do izvolitve novega zastopa. Vprejemši Jenkovo odpoved so namreč više oblasti odločile tudi razpuščenje obč. zastopa. Upraviteljstvo obstoji iz Ivana Ukoviča »Grosčiča«, dosedanjega občinskega svetovalca iz Podgrada, Frana Marottija, posestnika in trgovca iz Obrova, Štefana Zadkoviča, posestnika in trgovca v Vel. Munah. Tej trojici izročila sta občinsko upravo v ponedeljek dne 23. novembra gg. c. kr. okrajni glavar dr. pl. Manussi v imenu c. kr. vlade in računarski revident Bradisich v imenu deželnega odbora. Popolna izročitev bo sledila še-le dne 15. decembra, ker je bivši župan Slavoj Jenko še vedno tako bolan da ne sme izhajati iz hiše. Prevzetju upraviteljstva sta se dolgo protivila (kakor se govori) Franjo Marotti in posebno, do zadnjega hipa, Štefan Zadkovič. On je bil pred nekoliko leti predsednik upraviteljstva, pa zna, koliko je bil izgubil, ko je bil prevzel to čast. Sedaj, menimo, je drugače. Tedaj je bil občinski zastop razpuščen nasilno, zavoljo tega, ker je bil naroden, ker ni hotel plesati, kakor so hoteli narodni nasprotniki. — Sedaj ni tega. Sedaj je obč. zastop razpuščen po sili okolščin, ki nimajo nič opraviti z narodno mislijo. Narodna misel se je v tem času toliko utrdila v okraju, da jej je težko najti nasprotnikov, da sploh ni možno najti v občini ljudi, ki bi služili ptuji misli, ki bi se dajali voditi od ptujcev proti svojemu narodu. Naše prepričanje je, da ni Ukovič, ni Marotti, ni Zadkovič niso prevzeli upraviteljstva, da bi delali proti svojemu narodu, da bi bili ptujčeva peta. Oni so prevzeli, ker je bilo potrebno, da nekdo začasno prevzame upravo občine. Oni zasajo, da takova upraviteljstva trajajo po zakonu samo šest tednov, in da je torej njihova naloga le začasna. V tem času šest tednov imajo voditi upravo in razpisati ter izvesti nove volitve, da dajo ljudstvu priliko, da si samo izbere njih, ki naj trajno vodijo upravo za tri leta. Mi se nadejamo za trdno, da se ljuto varajo oni, ki računajo na to, da se novi upravitelji dajo v službo narodnim nasprotnikom, bili ti v Trstu, ali v Poreču, ali kje drugje! Mi gojimo trdno nado, da na volitvah, ki se imajo po zakonu izvršiti v kratkem ne bo dveh domačih strank, ampak da bo samo jedna stranka, stranka moř, ki ljubijo svoj slovenski in hrvatski narod, svoj slovenski in hrvatski jezik, in ki žele, da občina Podgradska, v kateri se tako lepo združujejo Slovenci in Hrvatje, napreduje v duševnem in gnotnem oziru. Na to bodo gotovo delali poklicani činitelji, upravitelji sami in vsi pošteti mořje in volilei! V to pomozi Bog!

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu novembru 1903 je 176 strank vložilo K 42.233-80, 103 stranke vzdignile K 20.891-68, 8 strankam izplačalo se je posojil K 12.250-—. Stanje hranilnih vlog K 821.077-44. — Stanje hipoteknih posojil K 608.182-53. Denarni promet K 114.650-75.

Industrija. Gospod Josip Balr je prosi oblast dovoljenja za osnutje tovarne mila in kemijskih izdelkov na Greti kat. št. 24,

tab. št. 17. Eventuelni prigovori se imajo predložiti pisмено do dne 19. t. m. na uložnem zapisniku mestnega magistrata, ali pa ustmeno pred komisijo, ki pride na lice mesta dne 21. t. m. ob 10. uri predp.

Za makedonske begunce. Caharija Ivan, kamnoseški podjetnik Nabrežina 10 K, Čelan Katarina 2 K, Pahor Rudolf 1 K; prej izkazanih 474 K 63 st., skupaj 487 K 63 st.

Zveza »Marijin dom« v Trstu vabi na podlagi sejnega sklepa upravnega odbora z dne 4. novembra t. l. svoje ude na izredni občni zbor, ki bo dne 17. t. m. ob 4. in pol uri popoldne v prostorih »Tržaškega bralnega in podpornega društva«, ulica Stadión št. 19. z nastopnim dnevnim redom: 1. Sprememba društvenih pravil. 2. Slučajnosti. — V Trstu dne 3. decembra 1903. — Odbor.

Darovi. Na upravo našega lista so poslali Mohorjani od sv. Trojice pri Trstu za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija K 1-62.

Odbor »Čitalnice pri sv. Jakobu« naznanja še enkrat, da bo danes v društvenih prostorih, ulica Concordia št. 2, predavanje, katero se bo pričelo ob 8. uri zvečer. — Kakor že naznanjeno, bo v soboto ob 8. uri zvečer »Miklavžev večer« ter se prosí, da se darovi, katere bo delil »Miklavž«, pošiljajo čitalniškemu slugi.

Zahvala. Slavno »Splošno slovensko žensko društvo v Ljubljani« je doposlalo podpisaniemu društvu 500 kron, nabranih na društveni veselici, ki se je vršila dne 15. novembra t. l. v Ljubljani v prid ubogim ponesrečenem v Kanalski dolini. Za ta vedelušni dar, kateri se izroči svojemu namenu, se podpisani odbor najpričrnejše zahvaljuje slavnemu »Splošnemu slovenskemu ženskemu društvu v Ljubljani«. Naj bodo blage slovenske dame prepričane, da so storile tu res dobro delo.

V Celovcu, dne 24. nov. 1903.

Odbor kat.-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem.

100 gld. ali smrt. Grajščak Lenk na Raki je bil dobil grozljivo pismo, v katerem je zahteval neznaní dopisnik, naj pošlje na pošto v Vidmu (Štajersko) pod št. 1000 znesek 100 gld., drugače da ga čaka smrt. Dolgo se ni nikdo ogledil na pošto v Vidmu, ki bi bil zahteval tako pismo. Minolo sredo (bil je sejm v Krškem) pa je prišel nekdo na videmsko pošto, ki je povprašal, da-li ni prišlo kakšno pismo pod št. 1000. Navzoči obč. tajnik je hitel po orožnike, ki so nepoznanega lopova odpeljali na varno, kamor pa se ne dostavljajo denarna pisma.

»Miklavžev večer« v »Narodnem domu« pri sv. Ivanu bo v nedeljo po četrti uri popoldne. Poleg Miklavževega nastopa bo petje novega pevskega zbora svetoivanskega in jako šaljiva igrice »Dve tašči«. Kdor se je pretečeno nedeljo jokal, ta naj pride, da se sedaj pošteno nasmeje. Čisti dohodek je namenjen v korist ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija.

Ustopena 20 avč., sedeži 10 nvč., otroci prosti. Posebnih povabil se ne bo razpošiljalo.

Ponarejeni bankovci. K včerajšnji naši notici pod tem naslovom dodajemo, da se ponarejeni bankovci po 20 kron razlikujejo od pravih po tem, da imajo jasnejšo barvo, malo bolj siv rob, in pa po tem, da papir ni dovolj satiniran (gladek). Ti bankovci so gotovo italijanske provenijence.

Porotno sodišče.

Radi zločina umorstva. Včeraj se je vršila kazenska obravnava radi zločina umorstva proti 32-letnemu zidarju Josipu Kocjančiču iz Doline.

Obravnava je predsedoval vit. Urbančič; votanta sta bila sod. svet. Cazzafura in Crusiz; državno pravdnštvo je zastopal dr. Chersich a branil je toženca odvetnik dr. Breitner.

Obtožnica sloni na sledečem dogoiku: Dne 25. septembra t. l., zjutraj, se je Kocjančič pričkal pri sv. M. M. spodnji z neko svojo svakinjo, zato ker se je ta pogovarjala na cesti. Njegov tast Luka Jurjevič je nastopil v bran svoje hčere ter dejal Kocjančiču: »Zakaj ne pustiš pri miru teh ubogih otrok; kaj jih treba vedno mučiti?« Mej Kocjančičem in njegovim tastom ja pa vladalo že dalje časa neprijateljsko razmerje. Kocjančič je torej odgovoril Jurjeviču: »Kaj se pa brigate vi za moje stvari; ste-li vi gospodar moje družine?« Besedičenje se je nadaljevalo, postajalo vedno huřje ter sled-

njič končalo s tem, da sta se mořa zgrabila in se začela pretepati. V pretepu sta pa oba pala na tla in sicer Kocjančič spodaj a njegov tast vrhu njega. Mahoma je pa Jurjevič zaupil ter se s prerezanim vratom zvrnil vznak, dočim je Kocjančič vstal držeč v roki odprt in okrvavljen krivec, s katerim je bil ranil tasta, ter vbežal. Nekaj hipov pozneje je pa Jurjevič umrl. Vsaled tega je bil Kocjančič aretovan in tožen radi zločina umorstva.

Po prečitaju obtožnice se je vršilo zaslisevanje toženca. Toženca so, mej njegovo izjavo večkrat obile solze. Priznal je, da je pokojnega ranil a izgovarjal se je, da ga ni hotel raniti tako, da bi mu vzel življenje ter da ga je bil pokojni sam izzval, rekši mu, da ako ne pusti otrok pri miru, mu bo razbil glavo z opeko. Pri teh besedah mu je pokojni Jurjevič tudi pretel z opeko v roki. Mej pričkanjem da mu je bil Jurjevič pljunil v obraz vsled česar je bil on Jurjeviča pahnil a Jurjevič je bil njega potegnil za seboj in sicer sta bila padla tako, da je bil on, Kocjančič spodaj. Jurjevič je imel opeko še vedno v rokah ter ga je hotel z isto udariti po glavi. Videvši se v nevarnosti, je on vzel iz žepa krivec hoteč Jurjeviča v lastno obrambo raniti v roko. Ko je videl svojega tasta tako težko ranjenega, je pobegnil. Toženec je zaključil svojo izjavo rekši, da ga je vsa Jurjevičeva družina vedno nadlegovala.

Josipiza Kocjančič, toženčeva soproga, zaslšana kakor priča, je izjavila, da sta bila nje moř in nje oče v sovražstvu radi dote 600 kron, katero je hotel nje moř imeti izplačano. O pretepu dne 27. septembra, ko je nje moř umoril njenega očeta je priča izjavila, da je bil nje oče spodaj a nje moř vrhu njega. Torej nasprotno toženčevi trditvi.

Za njo so bili zaslšani kakor priče Karolina Jurjevič, Just Širan, Josip Jurjevič, Alojzija Jurjevič, Ivan Daris, Josip Veber, Anton Kermac in Andrej Rileca.

Po zaslšanju prič, je bila obravnava prekinjena ob pol jedni uri popoldne.

V nadaljevanju razprave so se prečitale nekatere listine a potem je sodni dvor postavil porotnikom 3 vprašanja in sicer prvo tičeče se umorstva, drugo ubojstva in tretje dejstva, da-li je bil toženec s kakimi dolžnostmi obvezan proti pokojnemu Jurjeviču. Zatem je govoril zastopnik državnega pravdnštva, kateremu je sledil branitelj.

Porotniki so zanikali prvo vprašanje, pritrdili drugemu ter zanikali tretje. — Na podlagi tega pravoreka je bil Kocjančič obsojen na 5 let težke ječe poojstrene s postom vsake tri mesece.

Trgovina.

Borzna poročila dne 3. decembra.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.06—19.08^{1/2}, angleške lire K 23.94 do 23.98, London kratak termin K 239.50—240.15, Francija K 95.10—95.35, Italija K 95.15—95.45, italijanski bankovci K 95.15—95.45, Nemčija K 117.05—117.35, nemški bankovci K 117.05—117.35, avstrijska ednotna renta K 100.40—100.70, ogrska krona renta K 98.30—98.60, italijanska renta K 101.90—102.30, kreditne akcije K 683.—886.—, državne železnice K 673.—675.—, Lombardi K 88.—90.—, Lloydove akcije K 746.—750.—, Strečke: Tisa K 327.—332.—, Kredit K 473 do 482, Bodenredit 1880 K 292.—296.—, Bodenredit 1889 K 289.—293.—, Turške K 144.—do 146.—, Srbske 2^{1/2} K —.

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) 3^{1/2} francoska renta 98.55, 5^{1/2} italijanska renta 104.15, španski exterior 90.67, akcije otomanske banke 603.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice —, Lombardi 93.50 unificirana turška renta 88.65, menjice na London 251.95, avstrijska zlata renta 102.55, ogrska 4^{1/2} zlata renta 102.30, Landerbank turške srečke 138.25, parizka banka 11.37, italijanske meridionalne akcije —, akcije Rio Tinto 12.33, Mirno.

Dunajska borza ob 2. uri popol.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.50	100.50
— v srebru	100.35	100.55
Avstrijska renta v zlatu	120.60	120.60
— v kronah 4 ^{1/2}	100.55	100.55
Avst. investicijska renta 3 ^{1/2} 4 ^{1/2}	92.80	92.80
Ogrska renta v zlatu 4 ^{1/2}	118.50	118.50
— v kronah 4 ^{1/2}	98.45	98.45
— renta 3 ^{1/2}	89.85	89.85
Akcije nacionalne banke	1615.—	1616.—
Kreditne akcije	680.50	684.—
London, 10 Lstr.	239.60	239.60
100 državnih mark	117.15	117.15
20 mark	23.42	23.42
20 frankov	19.07	19.07
100 ital. lir	95.25	95.30
Cesarski cekini	11.32	11.32

Tržna poročila 3. decembra.

Budimpešta. Pšenica za april K 7.68 do 7.69. Rž za april K 6.60 do 6.61, za maj — do —. Oves za april K 5.48 do 5.49, za maj a — do —. Koruza za maj K 5.16 do 5.17.

Pšenica: ponudbe srednje —; povpraševanje: mlačno, prodaja 11.000 met st. nespremenjeno. Druga žita nespremenjeno. Vreme: megla.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za december 23, za marec 33^{1/2}, za maj 34^{1/2}, za september 35^{1/2}, vzdržano: kava Rio navadna loco 28.31, navadna realna 32.35, navadna dobra 36.38.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 40.75 frk., za marec 41.75 frk.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za december 16.80, za januar 17.15, za marec 17.50, za maj 17.70, za avgust 18.10, za oktober 18.10. Stalno (Vreme: zmrlina.)

London. Sladkor iz repe surov 8^{1/2} Sh, Java 9.04^{1/2} Sh. Stanovitno.

Sladkor, tuzemski. Centrifugalpile, promptno K 64.50 do 66.50, za september K — do —, dec.-avg. 64.50 do 65.75, Concasse in Melispile promptno K 70 — do 71 —, za sept. K — do —, dec.-avg. 67.30 do 67.80.

New-York. (Otvorjenje.) Kava Rio za bo- doče dobave. Vzdržano. 10 in 5 st. zvišanja.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.—, rž za januar 15.—, za januar-april 14.90, za marec-junij-april 15.— (mirno). Pšenica za tekoči mesec 20.20, za januar 20.60, za januar-april 20.70, za marec-junij 20.80 (trdno). — Moka za tekoči mesec 28.70, za januar 28.25, za januar-april 28.10, za marec-junij 28.05 (stalno). — Repično olje za tekoči mesec 53.25, za januar 53.25, za januar-april 53.50, za maj-avgust 53.25 (mirno). Spirit za tekoči mesec 39.25, za januar 39.—, za jan-april 39.25, za maj-avgust 39.50 (mlačno). — Sladkor surov 88^{1/2} usov nov 23—23^{1/2} (mirno), bel za tekoči mesec 26.—, za januar 26.12^{1/2} (stalno) za januar-april 26.50, za maj-avgust 27.37^{1/2}, rafiniran, 57^{1/2}—58.— Oblačno.

Trgovina se zaklanimi praščiči.

Včeraj je bilo pripeljanih na trg 66 praščičev, od kojih se je prodalo 30 glav. — Razun tega se je prodalo tudi nekaj od predvčerajšnjega dne. — Cena boljši vrsti je bila K 116, slabši vrsti pa 110 K.

Tovarna pohlštva

Aleksander Levi Minzi

— ulica Tesa št. 52. A. —

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni batí nikake konkurenca.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohlštva

dobro poznane

tovarne mizarske zadrge v Gorici (Solkan)

vpisane zadrge z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)

št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohlštva primorske dežele.

Solidnost zajamčena, kajti les se osuši v to palačo pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobne, modern sestav. Konkurenčne cene.

Album pohlštov brezplačno.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Grlobol, kašelj, nahod, upadanje glasu, katar itd. ozdravite z večkrat odlikovanimi

Prendinijevimi pastiljami

(od aluminirane sladke skorje)

koje izdeluje že nad 40 let P. Prendini v Trstu.

Preskušene tukaj in na vnanjem od zdravniških oblastij, ter počaščene se zahvalami visokih oseb.

Opazka: Varuje naj se ničevrednih ponarejanj, ter zahteva vedno „Prendinijeve pastilje“, katere se vdobó v boljših lekarnah vsake dežele

TOVARNA POHIŠTVA

Rafael Italia

Velikansko skladišče in razstava

pohlštva in tapetarij

TRST

ulica Malcanton štv. I.

po zelo nizkih cenah.

Zlatar

Dragotin Vekjet

(C. Vecchiet).

TRST. — Corso št. 47. — TRST.

Priporoča svojo na novo otvorenjo prodajalnico zlatanine, srebrnine in žepnih ur.

Sprejema vsakovrstne poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur. Kupuje staro zlato in srebro.

Cene zmerne.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Posojila

ne manjše od 10.000 kron
na hiše, zemljišče, dedščine
KAROL OFNER

Ulica Caserma št. 6. - TRST. - Ulica Caserma št. 6.
(Posredovalci izključeni).

Anton Sancin pok. Frana

TRST. — Ulica Barriera vecchia št. 11. — TRST.
Velik dohod finštanja veleurl v najnovejših risanjih.

Zaloga perila in imbotiranih pogrinjal, zimskih srajc, srajc od luštanja ter belih v velikem izboru kakor tudi ovratnikov in kravat. Snovi od same volne za obleke za ženske ter vže izgotovljene obleke za delaški stan.

Odlikovana v Rimu se
zlato kolajno in
-- zaslužnim križcem --

Odlikovana tovarna
za čopiče in ščetke

Odlikovana na Dunaju
se zlato kolajno in
-- častno diplomo. --

IVAN ANGELI

ulica Canale št. 5. (nasproti cerkve sv. Antona novega.)

Edini specialisti za izdelovanje zidarskih in slikarskih čopičev; lastna specialiteta čopičev za barvanje s pokostjo.

Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.

Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka.

Čuvati se je dobro da se ne zamenja moja trdka s konkurenti jednakega imena.

Podpirajte družbo Cirila in Metoda!

Salvator balzam (Liquor aromatic)

Najuspešnejše domače zdravilo proti trganju (migraene), zoboboli, glavoboli, zagrenju ter raznim žledodnim in črevnim boleznim; zdravi materico, jači vid ter je v vsakem pogledu univerzalno domače-zdravilo prve vrste. Cena omotu od 11 steklenič z navodilom 5 K ako se denar pošlje na spodnji naslov.

Kašelj zdravi hitro in temeljito od starih časov vže poznano domače zdravilo — Trpotčev sok.

Cena steklenič z navodilom, ako se denar naprej pošlje poštine prosto K 2.40.

NASLOV ZA NAROČBE:

LEKARNA H „SALVATORJU“
Fr. Riedl, VARAŽDIN kbr. 103.

ALF. UNIVERSO

Pri svetem Antonu Padovanskem.

Prva zaloga cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2. (za mestno hišo).

Trajna razstava in izključna zaloga za Primorsko vsakovrstnih kipovpovsem umetniškega dela budi od zmesi, romanskega kartona, opeke ali lesa razpel v vseh velikostih.

Lastna delalnica pianet, dalmatik, pluvial, roketov, kvadratov, kolarjev, mašin, stajc itd. Izvaja se tudi vsakovrstne veznine, zastave itd.

Zaloga sveč in čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križcev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogocinstju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala idr.

Zaloga mislov, ritualov, diurnov ter brezštevilo drugih mašnih kožič, s večtnikov, svetil, keliov in ciborjev se srebrnim pokrovom.

Popravlja se vsakovrstne stvari. Naj se poskuša prepričati so o ugodnih cenah.

Zahteva naj se brezplačni cenik.

Potniki v Ameriko!

CUNARD LINE

prevažata potnike naravnost

iz Trsta v Novi-York

z brzim parobrodom „AURANIA“ z 1200 mesti III. razreda in z 300 salon-mesti II. razreda s kabinami in z brzim parobrodom „CARPATHIA“ z 2000 mesti III. razreda in z 400 salon-mesti II. razreda s kabinami.

Cena polne karte za vožnjo, hrano z vinom in vso postrežbo iz TRSTA v NOVI-YORK III. razred, za osebo 180 K

Odhod iz Trsta

• CARPATHIA • 15. decembra 1903

• CARPATHIA • 2. februar. 1904.

• AURANIA • 29. decembra 1903.

• AURANIA • 16. februar. 1904.

Natančnejša razjašnjenja, vozne biljete, cene, prevoze v druge postranske luke in železniške postaje iz Nova-Yorka v notranja mesta Zedinjenih držav Severne Amerike daje in preskrbljuje

Avstrijski domači glavni zastop Schröder & C. o - Trst

Via Carlo Ghega št. 8, I. nadstr.

Naslov za brzajave: SCHRODERCO - TRST.

Potniki naj se zgledajo pravočasno in precej pisмено ali brzajavno za vozne biljete!

„Gostilna Pri Martinu“

ulica Belvedere 17.

toči vino istrsko črno in vipavsko belo po najnižjih cenah.

Kuhinja preskrbljena je vedno z mrzlimi in gorkimi jedili. — Cene zmjerne.

Za običen obisk se priporoča

Martin Mare,

Operater kurjih očey

odlikovani specialist GIORDANI

ki ordinira na Cerse št. 23, II. nadstropje,

naznanja vsem, ki trpijo na kurjih očeh ali vsled zaraščenih nohtov, da iste takoj odpravi po neki posebni metodi, ki ne povzroča nikakih bolečin.

Cena od ene krone

za operacijo ni nič, ako se pomisli na velike dobrote, koje se tukaj zadobē.

Naznanilo.

D. Zalaznik Kanfanar preskrbuje že več let let vinskim trgovcem in gostilničarjem nakup vina in pošilja tudi malim odjemalcem naravna istrijska vina po nizki ceni.

Stvarna pojasnila brezplačno. Narodna gostilna in prenočišče vlastni hiši nasproti postaje.

Alojzij Svagel

TRST - Ul. Farneto 8. - TRST

priporoča svojo zalogo jestvin, kolo nijalij, vsakovrstnega olja, najfinejše-testenine po jako nizkih cenah, na-dajle moko, žito, kavo, sladkon.

Razpošilja blago tudi na deželo bodisi na drobno ali debelo.

Cenike na zahtevo franko.

TRST — ul. Paduina 19. — TRST

AVIANO & SCHEGA

tovarna ščetk in čopičev

Prodaja na debelo in drobno. Ugodne cene.

TRST — ul. Padiuna 19. — TRST.

Tovarna za cementne plošče ANDREJ STOLFA

Trst. - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče umedene od 25 in 33 cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm po K 2. — □ m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

M. SALARINI

v ulici Ponte della Fabbra št. 2.

(Vogal ul. Torrence.)

Zaloga izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke. Veliki izbor snovij za obleke, ki se po meri izgotovijo v lastni krojašnici.

Bogat izbor površnikov, sukenj, havelokov po jako nizkih cenah.

PODRUŽNICA:

„ALLA CITTA DI LONDRA“
ul. Poste nuove št. 5. (vogal ul. Torre bianca.)

Svoji k svojim OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v ulico Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvalo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

30 malih stanovanj z eno sobo in 2 sobami in eno kuhinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v bližah Stolfa. Piarina v ul. Giuliani št. 20A, I. nadstr. od 1—2 in 5—7 pop.

Trst ulica della Poste 3, vogal ul.

Torre bianca Prodaja srebrne ure od 3 gld. naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stenskih ur, regulatorjev in t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmernih cenah.

Najstarejša slovenska zaloga in tovarna pohištva Andreja Jug v Trstu, ulica S. Lucia 12. (zadej tribunala) priporoča vsake vrste solidno izdelanega, svetlo ali temno poliranega pohištva.

Zaloga

glinastih pečij

v različnih velikostih načrtih in barvah ter raznovrstnih plošč za prevlečenje štedilnih ognjišč iz ene prvih čaških tovarn. Zelo trpežno blago, cene zmjerne. Postavljajo se tudi štedilna ognjišča in sprejemajo vsakovrstne poprave. Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi priporoča se najtopljeje.

PETER VERČON

TRST. — Ulica Chiozza št. 14.
(skozi dvorišče).

Pavel Gastwirth

Trst, ulica Madonnina 3.

Zaloga pohištva, popolnih sob.

Dunaj—Trst.

Železno pohištvo, zreala iz Belgije. — Podobe v izboru in tapetarija. — Ure, valni stroji za dom in obrt po najugodnejših cenah.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital
K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, priporitet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Promete izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Ekompt in inkasso menic.

Daje prodajne na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Borba narodila.

Podružnica v Spiljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga.

Promet s čeki in nakaznicami.